

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Põllumajandusminister
määrus
terviktekst
22.03.2010
21.05.2010

Õli- ja kiudtaimede seemne kategooriad ning õli- ja kiudtaimede seemne tootmise ja turustamise nõuded¹

Vastu võetud 24.04.2006 nr 53
[RTL 2006, 37, 636](#)
jõustumine 01.05.2006

Muudetud järgmiste määrustega: (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

13.03.2007 nr 22 ([RTL 2007, 24, 429](#)) 25.03.2007

28.05.2008 nr 53 ([RTL 2008, 46, 639](#)) 9.06.2008

5.03.2009 nr 30 ([RTL 2009, 25, 323](#)) 20.03.2009

8.12.2009 nr 119 ([RTL 2009, 93, 1348](#)) 1.01.2010

10.03.2010 nr 22 ([RTL 2010, 12, 222](#)) 22.03.2010

Määrus kehtestatakse «[Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse](#)» § 3 lõike 3, § 6¹lõike 4, § 26 lõike 4, § 65 lõigete 4 ja 7, § 73 lõigete 5 ja 7, § 74 lõike 5, § 75 lõigete 2 ja 4, § 76 lõike 4, § 96 lõike 2, § 97 lõigete 2 ja 10, § 101 lõike 4, § 104 lõike 4, § 105 lõike 5 ning § 117 lõike 5 alusel.

[[RTL 2010, 12, 222](#)– jõust. 22.03.2010]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse õli- ja kiudtaimede seemne ning geneetiliste ressursside säilitamiseks ettenähtud sordi (edaspidi *säilitussort*) seemne kategooriad ja neile esitatavad kvaliteedinõuded, hübriidsordi ja sisearetusliini tüübid, seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate loetelu ja nende esinemise lubatud piirmäär, seemne tootmise nõuded, proovide suurused ning seemne nõuetekohasuse kindlakstegemise nõuded, seemne sertifitseerimise kord ning nõuded, sertifitseeritavate liikide loetelu, seemne sertifitseerimist tõendava dokumendi sisu nõuded ja kehtivusaeg, muu seemne kvaliteedinõuded, pakendamise nõuded, pakendamisloa taotluse sisu ja vormi nõuded, pakendamisloa sisu nõuded, seemne pakendamise ja müügipakendi sulgemise ning seemne müügipakendi märgistamise nõuded, sertifitseerimist või kontrollimist tõendavate dokumentide väljaandmise kord ning etikettide sisu ja vormi nõuded, lõpuni sertifitseerimata õli- ja kiudtaimede seemnepartii etiketi ja saatedokumentide nõuded, seemne turustamise nõuded ning nõuded järelekontrolli ulatuse ja sageduse kohta.

[[RTL 2010, 12, 222](#)– jõust. 22.03.2010]

(2) Määrusega kehtestatakse sellise seemne tootmise nõuded, mida kavatakse kasutada õli- ja kiukultuuri liigi taimede kasvatamiseks põllumajandussaaduse saamiseks, välja arvatud kasvatamiseks dekoratiivsel eesmärgil, või seemne tootmiseks.

2. peatükk

ÕLI- JA KIUDTAIMEDE LIIKIDE LOETELU NING ÕLI- JA KIUDTAIMEDE SEEMNE KATEGOORIAD

§ 2. Õli- ja kiudtaimede liikide loetelu

Määruse nõudeid kohaldatakse järgmiste õli- ja kiudtaimede liikide suhtes:

- 1) harilik kanep (*Cannabis sativa*L.);
- 2) harilik köömen (*Carum carvi*L.);
- 3) harilik lina (*Linum usitatissimum*L. (partim));
- 4) must kapsasrohi ehk must sinep (edaspidi *must kapsasrohi*) (*Brassica nigra*(L.) Koch);
- 5) põld-sojauba (*Glycine max*(L.) Merill);
- 6) päevalill (*Helianthus annuus*L.);
- 7) raps (*Brassica napus*L. (partim));
- 8) rüps (*Brassica rapa*L. var. *silvestris*(Lam.) Briggs);
- 9) sarepta kapsasrohi ehk sarepta sinep (edaspidi *sarepta kapsasrohi*) (*Brassica juncea*(L.) ja Czernj. Et Cosson);
- 10) unimagun (*Papaver somniferum*L.);
- 11) valge sinep (*Sinapis alba*L.).

§ 3. Õli- ja kiudtaimede seemne kategooriad ning nende tähistused

- (1) Supereliitseemne kategooria seeme tähistusega SE on seeme, mis:
 - 1) on toodetud õiguslikul alusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt;
 - 2) vastab supereliitseemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 3) on ette nähtud selles paragrahvis nimetatud kategooriate seemne tootmiseks;
 - 4) on sertifitseeritud.
- (2) Eliitseemne kategooria seeme tähistusega E on määruse §-s 2 nimetatud liikide, välja arvatud hübriidsordi seeme, mis:
 - 1) on toodetud õiguslikul alusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt;
 - 2) on ette nähtud sertifitseeritud seemne või esimese või teise põlvkonna sertifitseeritud seemne tootmiseks;
 - 3) vastab eliitseemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 4) on sertifitseeritud.
- (3) Hübriidsordi sisetetusliini eliitseemne kategooria seeme tähistusega E on seeme, mis:
 - 1) vastab eliitseemne kohta esitatud nõuetele;
 - 2) on sertifitseeritud.
- (4) Lihthübriidi eliitseemne kategooria seeme tähistusega F1 on seeme, mis:
 - 1) on ette nähtud kolmekordse või kahekordse hübriidsordi tootmiseks;
 - 2) vastab eliitseemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 3) on sertifitseeritud.
- (5) Rüpsi, sarepta kapsasrohu, rapsi, kahekojalise hariliku kanepi, musta kapsasrohu, hariliku kööme, päevalille ja valge sinepi sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C on seeme, mis:
 - 1) on toodetud eliitseemnest õiguslikul alusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt eliitseemnele eelneva põlvkonna seemnest;
 - 2) on ette nähtud külviseemnena kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
 - 3) vastab sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 4) on sertifitseeritud.
- (6) Ühekojalise hariliku kanepi, hariliku lina ja põld-sojaoa esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C1 on seeme, mis:
 - 1) on toodetud eliitseemnest õiguslikul alusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt eliitseemnele eelneva põlvkonna seemnest;
 - 2) on ette nähtud kasutamiseks teise põlvkonna sertifitseeritud seemne või kolmanda põlvkonna sertifitseeritud seemne tootmiseks või on ette nähtud külviseemnena kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
 - 3) vastab sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 4) on sertifitseeritud.
- (7) Hariliku lina ja põld-sojaoa teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C2 on seeme, mis:
 - 1) on toodetud eliitseemnest õiguslikul alusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt eliitseemnele eelneva põlvkonna seemnest;
 - 2) on ette nähtud kasutamiseks kolmanda põlvkonna sertifitseeritud seemne tootmiseks või on ette nähtud külviseemnena kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
 - 3) vastab sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 4) on sertifitseeritud.
- (8) Ühekojalise hariliku kanepi teise põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C2 on seeme, mis:
 - 1) on toodetud esimese põlvkonna sertifitseeritud seemnest;
 - 2) on ette nähtud õitsemisfaasis koristatava hariliku kanepi tootmiseks;
 - 3) vastab sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud nõuetele;
 - 4) on sertifitseeritud.
- (9) Hariliku lina kolmanda põlvkonna sertifitseeritud seemne kategooria seeme tähistusega C3 on seeme, mis:

- 1) on toodetud eliitsemnest, esimese või teise põlvkonna sertifitseeritud seemnest õiguslikul alusel ja sordi säilitamiseks ettenähtud meetodite kohaselt eliitsemnele eelneva põlvkonna seemnest;
- 2) on ette nähtud külviseemnena kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
- 3) vastab sertifitseeritud seemne kohta kehtestatud nõuetele;
- 4) on sertifitseeritud.

(10) Tarbeseeme tähistusega TS on musta kapsasrohu seeme, mis:

- 1) on liigiehtne;
- 2) vastab tarbeseemne kohta kehtestatud nõuetele;
- 3) on kontrollitud.

(11) Säilitussordi seeme tähistusega GR on §-s 2 nimetatud õli- ja kiudtaime liikide seeme, mis:

- 1) on sordiehtne ja -puhas;
- 2) on toodetud kooskõlas sordi säilitamise tunnustatud tavadega;
- 3) on ette nähtud külviseemnena kasutamiseks muul eesmärgil kui turustamisotstarbelise seemne tootmiseks;
- 4) vastab säilitussordi seemne kohta kehtestatud nõuetele;
- 5) on sertifitseeritud tootja poolt.

[RTL 2010, 12, 222– jõust. 22.03.2010]

3. peatükk

ÕLI- JA KIUDTAIMEDE SEEMNE TOOTMISE JA SERTIFITSEERIMISE NÕUDED

§ 4. Õli- ja kiudtaimede seemne kvaliteedinõuded

(1) Õli- ja kiudtaimede seemne kvaliteedinõuded kategooriate kaupa on kehtestatud lisas 1.

(1¹) Säilitussordi seeme peab vastama sertifitseeritud seemne kategooria kvaliteedinõuetele. Minimaalne sordipuhtus peab olema 90%.

[RTL 2010, 12, 222– jõust. 22.03.2010]

(2) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud õli- ja kiudtaimede seeme peab vastama lisas 2 toodud sordiehtsuse ja -puhtuse nõuetele.

(3) Tarbeseemne suhtes kohaldatakse selle paragrahvi, välja arvatud lõike 2 nõudeid.

§ 5. Tootmise nõuded

(1) Supereliit-, eliitsemne ja sertifitseeritud seemne tootmise korral samal kasvukohal peab sama liigi teise sordi või sama sordi mittesordiehtsa õli- ja kiudtaime seemne või madalama kategooria seemne kasvatamisest olema möödunud rapsi, rüpsi ja hariliku lina puhul vähemalt viis aastat, hariliku köömne puhul vähemalt kaks aastat ning kanepi, unimaguna ja hariliku kanepi seemne puhul vähemalt üks aasta.

(2) Õli- ja kiudtaimede seemne tootmise korral peab välistama toodetava seemne segunemise mis tahes viisil naabruses asuvalt seemnepõllult pärit seemnega.

§ 6. Hübriidsordi seemne tootmise nõuded

(1) Hübriidsordi seeme loetakse nõuetekohaseks, kui seeme vastab iga ristlusvanema kohta esitatud nõuetele.

(2) Päevalille sisearetusliini tootmise korral peab toodetud seeme vastama sisearetusliini sordiehtsuse ja -puhtuse nõuetele.

(3) Päevalille hübriidseemne tootmise korral kohaldatakse lõiget 2 ristlusvanema kohta esitatud nõuete suhtes, kaasa arvatud viljatu (edaspidi *steriilne*) isastaime või viljaka (edaspidi *fertiilne*) isastaime taastamise nõude suhtes.

(4) Päevalille hübriidsordi seemne tootmise korral peavad olema täidetud järgmised nõuded:

- 1) isastaimed peavad emastaimede õitsemise ajal piisavalt tolmllema;
- 2) kui emastaimede emakasuudmed on vastuvõtlikus asendis, ei tohi tolmelnud või tolmlivate emastaimede arv ületada 0,5% emastaimede koguarvust;
- 3) eliitsemne tootmise korral ei tohi selliste emastaimede arv, mis vaatlusel ei vasta ristamisel kasutatud emastaime kohta kehtestatud nõuetele ja mis on tolmelnud või tolmlivad, olla suurem kui 0,5% emastaimede koguarvust;
- 4) kui sertifitseeritud seemne tootmise korral kasutatakse steriilset isastaime, mis sisaldab fertiilsust taastavat liini, siis vähemalt üks kolmandik saadavast hübriidseemnest kasvatatavatest taimedest peab tootma tavalist õietolmu.

(5) Kui päevalille hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral kasutatakse steriilset emastaime ja isastaime, mis ei taasta isasfertiilsust, siis toodetakse seemet:

- 1) segades sobivas vahekorras seemnepartiisid, kus on kasutatud isassteriilset emastaime ja fertiilset taime, või
- 2) kasvatades isassteriilset emastaime ja isasfertiilset emastaime vahekorras, mis ei ole suurem kui kaks ühele.

§ 7. Tarbeseemne tootmise nõuded

- (1) Tarbeseemne liigiehtsust ja -puhtust kontrollib sordi omanik, esindaja või säilitaja.
- (2) Tarbeseemne kvaliteedi nõuetekohasuse kontrollimiseks ning nõuetekohase etiketi saamiseks esitab sordi omanik, esindaja või säilitaja avalduse Põllumajandusametile.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

§ 8. Vahemaa nõuded

- (1) Õli- ja kiudtaimede seemne tootmise korral peavad taimed olema kaitstud võõrtolmlemise eest.
- (2) Lõikes 1 nimetatud taimede võõrtolmlemise eest kaitsmiseks peab seemnepõld olema võõrtolmlemist võimaldavate taimedega põldudest eraldatud kas piisava vahemaaga või selles paragrahvis nimetatud juhul piisavat kaitset tagaval muul viisil.
- (3) Väiksem vahemaa põllu ja naabruses asuva soovimatut võõrtolmlemist põhjustada võiva õietolmuallika vahel on toodud lisas 3.
- (4) Lõikes 3 sätestatud nõuet vahemaa kohta ei kohaldata, kui seemnepõld on võõrtolmlemise eest piisavalt kaitstud.

§ 9. Sertifitseerimise kord

(1) Põllumajandusamet sertifitseerib õli- ja kiudtaimede seemne rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Sertifitseerimise käigus tehakse sõltuvalt taimeliigist või -liikide grupist põldtunnustamine, proovide analüüsimine ning järelkontrolli põldkatsed.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(2) Õli- ja kiudtaimede seemne sertifitseerimiseks esitab taotluse sordi omanik, esindaja või säilitaja 15. maiks Põllumajandusametile.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(3) Põldtunnustamist teeb järelevalveametnik või sertifitseeritud seemne kategooria puhul volitatud põldtunnustaja.

(4) Õli- ja kiudtaimede liikide, välja arvatud päevalille hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral peab taimik olema kasvuperioodil põldtunnustatud vähemalt üks kord.

(5) Päevalille hübriidsordi sertifitseeritud seemne tootmise korral peab taimik olema kasvuperioodil põldtunnustatud vähemalt kaks korda.

(6) Sertifitseerimise nõuetele vastava õli- ja kiudtaimede seemne partii kohta väljastab Põllumajandusamet põldtunnustamise, laboratoorse analüüsi ja järelkontrolli põldkatsete tulemusi arvestades lisas 4 toodud vormi kohase seemnetunnistuse ning nõuetekohased etiketid või määrab trükkida lubatud etikettide arvu.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(7) Õli- ja kiudtaimede tarbeseemne kvaliteedinõuetele vastava seemnepartii kohta väljastab Põllumajandusamet laboratoorse analüüsi tulemusi arvestades nõuetekohased etiketid või määrab trükkida lubatud etikettide arvu.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

§ 9¹. Säilitussordi seemne sertifitseerimise kord

(1) Tootja sertifitseerib säilitussordi seemne rahvusvaheliste nõuete kohaselt. Säilitussordi seemne sertifitseerimise nõuetekohasuse tagamiseks korraldab tootja säilitussordi seemne põldtunnustamise ja proovide analüüsime.

(2) Põldtunnustamist säilitussordile teeb järelevalveametnik või volitatud põldtunnustaja või tootja, järgides põldtunnustamise kohta kehtestatud nõudeid.

(3) Säilitussordi seemne tootja esitab sertifitseeritavast seemnepartiist proovi võtmiseks taotluse Põllumajandusametile.

(4) Sertifitseerimise nõuetele vastava säilitussordi seemnepartii märgistab ja sulgeb tootja nõuetekohaselt, arvestades põldtunnustamise ja laboratoorse analüüsi tulemusi.

[RTL 2010, 12, 222– jõust. 22.03.2010]

§ 10. Seemnepõllu nõuded

(1) Põldtunnustamine tehakse taimede sellises arengustaadiumis, mis võimaldab hinnata taimede liigiehtsust ja -puhtust, sordiehtsust ja -puhtust ning seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate levikut.

(2) Põldtunnustatava seemnepõllu ääred peavad olema niidetud.

(3) Seemnepõllul ei tohi esineda eelkultuurist pärit taimi, mille seemet on kasvava liigi ja sordi seemnest laborikatses käigus raske eraldada, samuti umbrohutaimi või teiste liikide taimi määral, mis võib mõjutada kasvava taimiku liigiehtsust ja -puhtust ning sordiehtsust ja -puhtust või määral, mis takistab põldtunnustamist.

(4) Taimekahjustajaid võib seemnepõllul esineda võimalikult vähe. Seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate leviku hindamisel kontrollitakse taimekahjustaja esinemist seemnepõllul visuaalselt. Põldsojaoa puhul kohaldatakse seda nõuet taimekahjustajate *Pseudomonas syringae*pv. *glycinea*, *Diaporthe phaseolorum*var. *caulivora*ja var. *sojae*, *Phialophora gregata*ja *Phytophthora megasperma*f.spp. *glycineas*uhtes.

(5) Sarepta kapsasrohu, musta kapsasrohu, hariliku kanepi ja köömne mittesordiehtsaid taimi võib põllul olla:

1) eliitseemne tootmise korral üks taim 30 m²kohta;

2) sertifitseeritud seemne tootmise korral üks taim 10 m²kohta.

(6) Päevalille hübriidsordi seemne tootmise korral või ristlusvanema seemne tootmise korral võib mittesordiehtsaid taimi põllul olla järgmiselt:

Kategooria	Sordi tüüp	Piirmäär
Supereliit- ja eliitseemne tootmine	Sisearetusliin	0,2%
	Lihthübriidsort	0,2%
	– isastaimed, taimed, mis on tolmelnud ajal, mil vähemalt 2% emastaimede emakasuudmed on vastuvõtlikus asendis – emastaimed	0,5%
Sertifitseeritud seemne tootmine	– isastaimed, taimed, mis on tolmelnud ajal, mil vähemalt 5% emastaimede emakasuudmed on vastuvõtlikus asendis – emastaimed	0,5% 1,0%

(7) Rapsi hübriidsordi seemne tootmise korral võib ristlusvanema mittesordiehtsaid taimi põllul olla järgmiselt:

Kategooria	Tüüp	Piirmäär
Supereliit- ja eliitseemne tootmine	Sisearetusliin	0,1%
	Lihthübriid	0,1%
	– isastaimed – emastaimed	0,2%
Sertifitseeritud seemne tootmine	– isastaimed – emastaimed	0,3% 1,0%

§ 11. Sordiehtsuse ja -puhtuse nõuded

(1) Sertifitseeritav seeme peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas, sisearetusliini seeme peab oma omadustelt olema piisavalt sordiehtne ja -puhas. Sordipuhtust kontrollitakse järelkontrolli katsete käigus.

(2) Sisearetusliini taimed on sordiehtsad ja -puhtad, kui kasvavate taimede välistunnused vastavad sordikirjeldusele.

(3) Hübrüidsordi seeme on piisavalt sordiehtne ja -puhas, kui seeme vastab iga ristlusvanema seemne sordiehtsuse ja -puhtuse kohta esitatud nõuetele.

(4) Isassteriilset taime kasutades toodetud rapsi (*Brassica napus* L. (partim)) hübrüidsordi seeme peab olema piisavalt sordiehtne ja -puhas ning vastama ristlusvanema kohta esitatud nõuetele, kaasa arvatud fertiilsuse taastamise või isassteriilsuse kohta kehtestatud nõuetele.

(5) Hübrüidsordi eliitseemne tootmise puhul võib sordipuhtust hinnata biokeemilise analüüsi abil.

(6) Rapsi hübrüidsordi seeme sertifitseerimisel arvestatakse järelkontrolli katsete tulemusi. Järelkontrolli katsed tehakse supereliit- või eliitseemnest võetud proovidega, et teha kindlaks, kas eliitseemne omadused vastavad ristlusvanema kohta esitatud sordiehtsuse ja -puhtuse ning isassteriilsuse nõuetele.

(7) Säilitussordi seemne minimaalne sordipuhtus peab olema 90%.

[RTL 2010, 12, 222– jõust. 22.03.2010]

§ 12. Proovi võtmine ja proovi suurus

(1) Järelevalveametnik või volitatud seemneproovi võtja võtab rahvusvaheliselt kehtestatud meetodika kohaselt seemnepartiist seemneproovi seemne kvaliteedi määramiseks ja sulgeb sertifitseeritava seemnepartii müügi pakendi või konteineri Põllumajandusameti turvakleebise või plommiga. Seemnepartii omanik tagab proovivõtjale meetodikohase juurdepääsu pakendile või konteinerile.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(¹) Automaatse proovivõtmisseadmega sertifitseeritavast seemnepartiist seemneproovi võtmine toimub järelevalveametniku järelevalve all. Automaatse proovivõtmisseadme peab olema nõuetekohaseks tunnistanud Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsiooni (edaspidi *ISTA*) akrediteeritud laboratoorium.

[RTL 2009, 25, 323– jõust. 20.03.2009]

(2) Sertifitseeritav seemnepartii peab olema tühtlase kvaliteediga ja teistest partiidest eraldatud ning nõuetekohaselt märgistatud.

(3) Seemnepartii maksimaalne lubatud kaal ja võetava proovi suurus on kehtestatud lisas 5. Seemnepartii maksimaalne lubatud kaal võib olla kuni 5% lubatust suurem.

§ 13. Seemne kvaliteeti vähendavad taimekahjustajad

(1) Taimakahjustajaid võib seemnepartiis esineda võimalikult vähe.

(2) Seemne kvaliteeti alandavate taimekahjustajate piirmäärad on toodud lisas 6.

(3) Põld-sojaoa (*Glycine max.* L. Merill.) proovi analüüsimisel peab seeme vastama seemne kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate kohta kehtestatud järgmistele nõuetele:

1) *Pseudomonas syringae* pv. *Glycine* puhul ei tohi taimekahjustajaga saastunud osaproovide arv proovis, mis koosneb vähemalt 5000 seemnest partii kohta ja mis on jaotatud viieks osaprooviks, olla suurem kui neli. Kui taimekahjustaja tehakse kindlaks kõigis viies osaproovis, võib eespool nimetatud nõuete täitmist kontrollida asjakohase biokeemilise testi abil, mille puhul iga määratavate kahjustajate osaproov on eraldi söötmel;

2) *Diaporthe phaseolorum* 'ipuhul ei tohi saastunud seemnete osakaal proovis ületada 15%;

3) rahvusvahelise katsemeetodi kohaselt määratud inertse materjali massiprotsent proovis ei tohi olla suurem kui 0,3.

§ 14. Sertifitseeritava õli- ja kiudtaimede seemne nõuded

(1) Sertifitseeritakse õli- ja kiudtaimede seeme, mis on liigi- ja sordiehtne, liigi- ja sordipuhas, on läbinud järelkontrolli katsed ning vastab kvaliteedi, sealhulgas põlvnemise ning taimetervise nõuetele.

(2) Põllumajandusamet sulgeb nõuetekohase seemnepartii müügi pakendi või konteineri turvakleebise või plommiga.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(3) Teises liikmesriigis või samaväärselt tunnistanud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemnepartii sertifitseeritakse, kui seeme:

1) põlvneb otse teisest liikmesriigis või «Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse» § 109 lõikes 1 nimetatud riigis toodetud supereliit-, eliit- või esimese põlvkonna sertifitseeritud seemnest;

2) on tootjariigis koristatud;

3) on tootjariigis tehtud põldtunnustamise käigus tunnistatud selle kategooria seemne kohta kehtestatud nõuete kohaseks ning mille pakend on märgistatud nõuetekohase etiketiga ja seemnepartii on varustatud nõuetekohase saatedokumendiga.

(4) Sertifitseerida võib idanevuse nõuetele mittevastava supereliit- või eliitseemne, kui on tagatud supereliit- või eliitseemne tegelik idanevus ja kui müügipakendil on sellekohane märgistus koos turustaja nime ja aadressiga ning seemnepartii numbriga.

4. peatükk ÕLI- JA KIUDTAIMEDE SEEMNE PAKENDAMINE

§ 15. Pakendamise nõuded

(1) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne müügipakendi sulgemiskoht peab olema pitseeritud Põllumajandusameti plommi või turvakleebisega või peab müügipakendi sulgemiskohal olema läbi õmmeldud etiketiga. Säilitussordi seemne müügipakendi sulgemiskoha pitseerib tootja. Müügipakend peab olema suletud selliselt, et seda ei oleks võimalik avada ilma pitseeringut (plommi, turvakleebist või etiketti) rikkumata.

[RTL 2010, 12, 222– jõust. 22.03.2010]

(2) Pakendatud ja märgistatud seemne müügipakendi võib avada ja uuesti sulgeda üksnes volitatud seemneproovi võtja järelevalve all, kui sellises müügipakendis olevat seemet kavatsetakse pärast uuesti sulgemist turustada. Sellisel juhul peavad pakendi uuesti sulgemise kuupäev ja sõnad «Põllumajandusamet» olema märgitud etiketile.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(3) Pakendaja peab arvestust automaatse proovivõtmisseadme kasutamise ja hooldamise kohta ning dokumenteerib ja säilitab järgmised andmed:

- 1) proovimahuti järjekorranumber;
- 2) automaatse proovivõtmisseadme seadistamise kuupäev ja kellaeg;
- 3) taimeliik, mille seemnepartiist proov võeti, sort, partii number ja partii suurus;
- 4) ühendproovi suurus;
- 5) automaatse proovivõtmisseadme hooldamise kuupäev ja tehtud töö.

[RTL 2009, 25, 323– jõust. 20.03.2009]

§ 16. Pakendamisluba

(1) Õli- ja kiudtaimede seemne pakendamisega tegeleda sooviv isik esitab pakendamisloa saamiseks Põllumajandusametile lisan 7 toodud vormi kohase taotluse.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(2) Seemne pakendamise loale märgitakse:

- 1) pakendaja nimi;
- 2) pakendaja registri- või isikukood;
- 3) pakendaja kontaktisiku nimi ja kontaktandmed;
- 4) pakendaja kontaktandmed;
- 5) pakendamisloa number;
- 6) tegevusvaldkond;
- 7) automaatse proovivõtmisseadme mark ja tüüp;
- 8) taimeliik või liikide grupp, mille puhul automaatset proovivõtmisseadet kasutatakse;
- 9) pakendamisloa kehtivusaeg.

[RTL 2009, 25, 323– jõust. 20.03.2009]

(3) Seemne pakendamise luba kinnitatakse Põllumajandusameti pitsseriga.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

§ 17. Märgistamine

(1) Nõuetekohane etikett kinnitatakse Põllumajandusameti järelevalveametniku järelevalve all õli- ja kiudtaimede seemne müügipakendi välisküljele või läbipaistva müügipakendi sisse selliselt, et etikett oleks loetav. Kasutada võib iseklepuvat etiketti.

[RTL 2009, 93, 1348– jõust. 1.01.2010]

(2) Õli- ja kiudtaimede seemne müügi pakend märgistatakse, trükkides etiketil nõutava teabe etiketile või müügi pakendile järelevalveametniku järelevalve all.

(3) Õli- ja kiudtaimede seemne müügi pakendi etiketil ettenähtud teabe trükkimisel müügi pakendile trükitakse teave kustumatult otse pakendile. Teabele lisab järelevalveametnik sertifitseeritud seemnepartii numbri.

(4) Enne etiketi trükkimist teavitab pakendaja järelevalveasutust vajaminevate etikettide arvu.

(5) Järelevalveasutus määrab seemnepartii numbri ja trükkida lubatavate etikettide arvu.

(6) Geneetiliselt muundatud sordist pärineva seemne puhul märgitakse seemnetunnistusele, etiketile ja muule dokumendile sellekohane teave.

(7) Teave seemne keemilise töötlemise kohta märgitakse etiketile ja pakendile.

§ 17¹. Säilitussordi seemne müügi pakendi märgistamine

Säilitussordi seemne müügi pakendi etiketi kinnitab pakendaja, arvestades § 17 lõigetes 1, 3 ja 7 sätestatud nõudeid. Pakendaja lisab etiketil ettenähtud teabele sertifitseeritud säilitussordi seemnepartii numbri.

[RTL 2010, 12, 222– jõust. 22.03.2010]

§ 18. Etiketi nõuded

(1) Etiketi minimaalne suurus on 110 × 67 mm.

(2) Supereliitseemne etikett on valget värvi violetse diagonaalse triibuga, eliitseemne etikett on valget värvi, sertifitseeritud seemne etikett sinist värvi ja teise põlvkonna sertifitseeritud seemne etikett punast värvi, tarbeseemne etikett pruuni värvi ja teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemne etikett on halli värvi.

§ 19. Etiketile ja tootja dokumendile märgitav teave

(1) Supereliitseemne etiketile märgitakse:

- 1) sõnad «EL nõuded ja standardid»;
- 2) sertifitseerimisasutuse nimi ja liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 3) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna «Suletud... (kuu ja aasta)» või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna «Proov on võetud... (kuu ja aasta)»;
- 4) seemnepartii number;
- 5) ladina ja eesti keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 6) sordinimi ladina tähtedega;
- 7) sõna «supereliitseeme» ja «SE»;
- 8) tootjariigi nimi;
- 9) deklareeritud neto- või brutokaal;
- 10) dražeerimisainete, granuleeritud pestitsiidide või muude tahkete lisandite kasutamise korral ligikaudne seemnete puhaskaalu ja kogukaalu vaheline suhe;
- 11) kui Euroopa Liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte on registreeritud sisearetusliin või hübriidsort, siis märgitakse etiketile selle koostisosa nimi, mille all ta on registreeritud, koos viitega või ilma viiteta lõppsordile. Lõppsordi koostisosa kasutamiseks ette nähtud sisearetusliini ja hübriidsordi puhul märgitakse etiketile sõna «Koostisosa»;
- 12) sisearetusliini või hübriidsordi puhul muudel juhtudel selle koostisosa nimi, mille eliitseemnega on tegemist. Nimi võib olla antud koodina koos viitega lõppsordile ja koos viitega või ilma viiteta selle kohta, kas tegemist on isas- või emaskoostisosaga. Samuti tehakse etiketile märge «Koostisosa»;
- 13) idanevuse uue kontrolli korral sertifitseerimisasutuse nimi ning liikmesriigi nimi või selle tähis, proovi analüüsimise kuu ja aasta, märgituna «Analüüs on tehtud... (kuu ja aasta)». Selle teabe võib klepppaberil lisada etiketi juurde;

14) [Kehtetu – RTL 2007, 24, 429– jõust. 25.03.2007]

15) Eestis pakendatud seemne puhul seemne puhtus, idanevus, 1000 tera mass ja pakendamisloa number.

[RTL 2008, 46, 639– jõust. 9.06.2008]

(2) Eliitseemne ja sertifitseeritud seemne ning esimese põlvkonna sertifitseeritud seemne ja teise põlvkonna sertifitseeritud seemne etiketile märgitakse:

- 1) sõnad «EL nõuded ja standardid»;
- 2) sertifitseerimisasutuse nimi ja liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 3) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna «Suletud... (kuu ja aasta)» või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna «Proov on võetud... (kuu ja aasta)»;
- 4) seemnepartii number;
- 5) ladina ja eesti keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 6) sordinimi ladina tähtedega;

- 7) kategooria ja selle lühend;
- 8) tootjariigi nimi;
- 9) deklareeritud neto- või brutokaal;
- 10) dražeerimisainete, granuleeritud pestitsiidide või muude tahkete lisandite kasutamise korral ligikaudne seemnete puhaskaalu ja kogukaalu vaheline suhe;
- 11) kui Euroopa Liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte on registreeritud sisearetusliin või hübriidsort, siis märgitakse etiketile selle koostisosa nimi, mille all ta on registreeritud, koos viitega või ilma viiteta lõppsordile. Lõppsordi koostisosa kasutamiseks ette nähtud sisearetusliini ja hübriidsordi puhul märgitakse etiketile sõna «Koostisosa»;
- 12) sisearetusliini või hübriidsordi puhul muudel juhtudel selle koostisosa nimi, mille eliitseemnega on tegemist. Nimi võib olla antud koodina koos viitega lõppsordile ja koos viitega või ilma viiteta selle kohta, kas tegemist on isas- või emaskoostisosaga. Samuti tehakse etiketile märged «Koostisosa»;
- 13) idanevuse uue kontrolli korral sertifitseerimisasutuse nimi ning liikmesriigi nimi või selle tähis, proovi analüüsimise kuu ja aasta, märgituna «Analüüs on tehtud... (kuu ja aasta)». Selle teabe võib klepppaberil lisada etiketi juurde;

14) [Kehtetu – [RTL 2007, 24, 429](#)– jõust. 25.03.2007]

15) Eestis pakendatud seemne puhul seemne puhtus, idanevus, 1000 tera mass ja pakendamisloa number.

[[RTL 2008, 46, 639](#)– jõust. 9.06.2008]

(3) Tarbeseemne etiketile märgitakse:

- 1) sõnad «EL nõuded ja standardid»;
- 2) sõnad «Tarbeseeme (sordiehtsana sertifitseerimata)»;
- 3) sertifitseerimisasutuse nimi ja liikmesriigi nimi või selle tähis;
- 4) seemnepartii number;
- 5) pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna «Suletud... (kuu ja aasta)» või viimase sertifitseerimiseks võetud proovi võtmise kuu ja aasta, märgituna «Proov on võetud... (kuu ja aasta)»;
- 6) ladina ja eesti keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 7) sordinimi ladina tähtedega;
- 8) tootjariigi või tootjariigi piirkonna nimi;
- 9) deklareeritud neto- või brutokaal;
- 10) dražeerimisainete, granuleeritud pestitsiidide või muude tahkete lisandite kasutamise korral ligikaudne seemnete puhaskaalu ja kogukaalu vaheline suhe;
- 11) idanevuse uue kontrolli korral sertifitseerimisasutuse nimi ning liikmesriigi nimi või selle tähis, proovi analüüsimise kuu ja aasta, märgituna «Analüüs on tehtud... (kuu ja aasta)». Selle teabe võib klepppaberil lisada etiketi juurde;

12) [Kehtetu – [RTL 2007, 24, 429](#)– jõust. 25.03.2007]

13) Eestis pakendatud seemne puhul seemne puhtus, idanevus, 1000 tera mass ja pakendamisloa number.

[[RTL 2008, 46, 639](#)– jõust. 9.06.2008]

(4) Säilitussordi seemne etiketile märgitakse:

- 1) sõnad «EL nõuded ja standardid»;
- 2) etiketi kinnitanud pakendaja ärinimi ja aadress või tunnusmärk;
- 3) müügi pakendi sulgemise kuu ja aasta, märgituna «Suletud ... (kuu ja aasta)» või viimase sertifitseerimiseks võetud seemneproovi võtmise kuu ja aasta, märgituna «Proov on võetud ... (kuu ja aasta)»;
- 4) liiginimi ladina ja eesti keeles (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 5) sordinimi ladina tähtedega;
- 6) sõna «Säilitussort»;
- 7) päritolupiirkond;
- 8) seemnetootmispiirkond, kui see erineb päritolupiirkonnast;
- 9) seemnepartii number;
- 10) deklareeritud neto- või brutokaal või seemnete arv;
- 11) keemilise töötuse või lisandi laad ning ligikaudne puhaste seemnete neto- ja brutokaalu suhe, kui on märgitud seemnete brutokaal ning on kasutatud granuleeritud pestitsiide, puhtimisaineid või muid tahkeid lisandeid.

[[RTL 2010, 12, 222](#)– jõust. 22.03.2010]

§ 20. Ühendusevälisest riigist imporditud seemne etiketile ja tootja dokumendile märgitav teave

Ühendusevälisest riigist imporditud üle kahekilogrammise seemnekoguse turustamise korral märgitakse etiketile või tootja dokumendile:

- 1) ladina ja eesti keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);

- 2) sordinimi ladina tähtedega;
- 3) kategooria;
- 4) sertifitseerimisasutuse nimi ja tootjariigi nimi või selle tähis;
- 5) eksportiva riigi nimi;
- 6) importija nimi;
- 7) deklareeritud neto- või brutokaal.

§ 21. Lõpuni sertifitseerimata seemne etiketile ja saatedokumendile märgitav teave

(1) Teises liikmesriigis või samaväärseks tunnistatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemne etiketile märgitakse:

- 1) põldtunnustamise eest vastutava järelevalveasutuse nimi ja liikmesriigi või samaväärseks tunnistatud riigi nimi või selle tähis;
- 2) ladina ja eesti keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 3) sordinimi ladina tähtedega;
- 4) hübriidsordi puhul sõna «Hübriid»;
- 5) kategooria ja selle lühend;
- 6) deklareeritud neto- või brutokaal;
- 7) sõnad «Lõpuni sertifitseerimata seeme».

(2) Teises liikmesriigis või samaväärseks tunnistatud riigis toodetud lõpuni sertifitseerimata seemne saatedokumendile märgitakse:

- 1) dokumendi väljastanud järelevalveasutuse nimi ja liikmesriigi või samaväärseks tunnistatud riigi nimi või selle tähis;
- 2) ladina ja eesti keeles liigi botaaniline nimi (võib esitada lühendatult ja ilma autorite nimedeta);
- 3) sordinimi ladina tähtedega;
- 4) hübriidsordi puhul sõna «Hübriidsort»;
- 5) kategooria või selle lühend;
- 6) seemne tootmise algmaterjaliks olnud seemnepartii number või andmed kategooria kohta ning riik või riigid, kus seeme on sertifitseeritud;
- 7) põllu number või partiinumber;
- 8) hektarites selle põllu pindala, millel etiketiga varustatud seeme on toodetud;
- 9) koristatud seemne kogus ja pakendite arv;
- 10) sertifitseeritud seemne puhul eliitseemnele järgnevate põlvkondade arv;
- 11) laboratoorse eelanalüüsi andmed, kui see on nõutud;
- 12) sertifitseerimisasutuse tõend selle kohta, et põldtunnustamise nõuded on täidetud.

§ 22. Etiketi kehtivusaeg

(1) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud õli- ja kiudtaimede seemnepartii etikett kehtib kaks aastat müügipakendi sulgemise kuupäevast alates.

(2) Õli- ja kiudtaimede seemne sertifitseerimist tõendavaks dokumendiks oleva etiketi kehtivusaega võib seemnepartii omaniku taotlusel pikendada.

(3) Etiketi kehtivusaja pikendamiseks kontrollitakse õli- ja kiudtaimede seemne idanevust, võttes selleks seemne idanevuse kordusproovi.

(4) Kui seemnepartii on sertifitseeritud seemne idanevuse kohta kehtestatud nõuete kohane, pikendatakse etiketi kehtivust kahe aasta võrra. Etiketile tehakse sellekohane märge.

(5) Ümberpakendamise korral väljastatakse uued etiketid ning etiketile märgitakse müügipakendi sulgemise kuupäevana esialgse müügipakendi sulgemise kuupäev.

5. peatükk

ÕLI- JA KIUDTAIMEDE SEEMNE TURUSTAMINE

§ 23. Turustamise nõuded

(1) Turustada on lubatud üksnes sordilehte või Euroopa Liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte võetud sordi sertifitseeritud või kontrollitud õli- ja kiukultuuri seemet.

(2) Turustatav seeme peab olema nõuetekohaselt pakendatud ning pakend peab olema nõuetekohaselt märgistatud.

(3) Õli- ja kiudtaimede liikide, välja arvatud musta kapsasrohu (*Brassicainigra*(L.) Koch) seemet tohib Euroopa Liidus turustada üksnes sertifitseeritud seemnena.

(4) Musta kapsasrohu (*Brassicainigra*(L.) Koch) seemet on lubatud turustada kas eliit- või sertifitseeritud seemnena või kontrollitud tarbeseemnena.

(5) Lõpuni sertifitseerimata seemne partii varustatakse § 18 lõikes 2 kehtestatud värvi ning § 21 lõikes 1 nimetatud etiketiga ning sama paragrahvi lõikes 2 nimetatud põldtunnustamist tõendava dokumendiga.

(6) Säilitussordi seemet on lubatud turustada ainult päritolupiirkonnas, arvestades «Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse» § 106²lõike 5 alusel kehtestatud säilitussordi seemne turustamiseks lubatud koguseid.

[RTL 2010, 12, 222–jõust. 22.03.2010]

6. peatükk JÄRELKONTROLL

§ 24. Volitatud põldtunnustaja ja volitatud proovivõtja järelkontroll

(1) Põllumajandusamet teeb volitatud põldtunnustaja tehtud põldtunnustamise üle järelkontrolli vähemalt üks kord aastas 5% ulatuses.

[RTL 2009, 93, 1348–jõust. 1.01.2010]

(2) Põllumajandusamet teeb volitatud proovivõtja sertifitseerimiseks esitatud seemnepartiide üle järelkontrolli vähemalt üks kord aastas 5% ulatuses.

[RTL 2009, 93, 1348–jõust. 1.01.2010]

(3) Põllumajandusamet teeb automaatse proovivõtmisseadme kasutamise üle järelkontrolli vähemalt üks kord aastas.

[RTL 2009, 93, 1348–jõust. 1.01.2010]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 25. Määruse rakendamine

(1) Enne 1. maid 2006. aastal kehtinud nõuete kohaselt märgistatud õli- ja kiudtaimede pakendatud seemet võib turustada kuni kauba lõppemiseni.

[RTL 2007, 24, 429–jõust. 25.03.2007]

(2) Enne 25. märtsi 2007. aastal kehtinud nõuete kohaselt märgistatud õli- ja kiudtaimede pakendatud seemet võib turustada kuni etiketi kehtivusaja lõpuni.

[RTL 2007, 24, 429–jõust. 25.03.2007]

§ 26. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. mail 2006. a.

¹nõukogu direktiiv 2002/57/EÜ õli- ja kiudtaimede seemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.07.2002, lk 74–97) muudetud direktiividega 2002/68/EÜ (EÜT L 195, 24.07.2002, lk 32–33), 2003/45/EÜ (ELT L 138, 05.06.2003, lk 40–44), 2003/61/EÜ (ELT L 165, 03.07.2003, lk 23–28) ja 2004/117/EÜ (ELT L 14, 18.01.2005, lk 18–33) komisjoni direktiiv 86/109/EMÜ millega lubatakse teatavate söödakultuuride ning õli- ja kiudtaimede liikide seemne turustamist ainult juhul, kui see on ametlikult sertifitseeritud «eliitseemne» või «sertifitseeritud seemnena» (EÜT L 93, 8.04.1986, lk 21–24), muudetud komisjoni direktiividega 1989/424/EMÜ (EÜT L 196, 12.07.1989, lk 50–51), 1991/375/EMÜ (EÜT L 196, 12.07.1989, lk 108–110), komisjoni direktiiv 2008/62/EÜ, millega sätestatakse teatavad erandid kohalike ja piirkondlike oludega kohanenud ja geneetilisest erosioonist ohustatud põllukultuuride rahvaselektsioonisortide ja sortide heakskiitmiseks ning kõnealuste rahvaselektsioonisortide ja sortide seemnete ning seemnekartuli turustamiseks (ELT L 162, 21.6.2008, lk 13–19).

[RTL 2010, 12, 222–jõust. 22.03.2010]

[Lisa 1](#)

[Lisa 2](#)

[Lisa 3](#)

Lisa 4

Lisa 5

Lisa 6

Lisa 7